

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3327/2019
27.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стојадин Ивановић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Ибрахим Кељменди“ из Прешева, ради исплате накнаде штете за путне трошкове, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1845/18 од 07.05.2019. године, у седници одржаној 27.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1845/2018 од 07.05.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П1 379/17 од 09.05.2018. године, у првом ставу изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати, на име разлике трошкова превоза, за долазак и одлазак са посла, на релацији ...-... и обратно за период од јануара 2013. године закључно са јуном 2016. године, појединачне месечне износе ближе означене у изреци првостепене пресуде, са законском затезном каматом за сваки месечни износ од доспелости до исплате. У другом ставу изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 127.804,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1845/2018 од 07.05.2019. године, у првом ставу изреке, потврђена је првостепена пресуда у делу првог става изреке којим је обавезана тужена да тужиоцу исплати на име разлике трошкова превоза за долазак и одлазак са рада на релацији ...-... и обратно, за период од 01.01.2013. године до 30.06.2014. године и у том делу жалба тужене одбијена је као неоснована. У другом ставу изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу првог става изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му исплати на име разлике трошкова превоза за долазак и одлазак са посла на релацији ...-... и обратно појединачно означене износе почев од септембра 2014. године па закључно са јуном 2016. године, са законском затезном каматом од доспелости до исплате. У трећем ставу изреке, преиначена је првостепена пресуда у

другом ставу изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 93.346,00 динара, док је део захтева за накнаду трошкова поступка преко наведеног износа па до износа досуђеног првостепеном пресудом од 127.804,00 динара одбијен као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда одредаба парничног поступка на коју се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене на неодређено време, на пословима наставника српског језика. Тужилац живи у ... а ради у ... и ради доласка и одласка са рада, путује на релацији ... – ... и обратно и то понекад својим путничким возилом, а понекад јавним превозом. У спорном периоду је тужилац је радио и у првој и у другој смени. Тужена је тужиоцу исплаћивала трошкове превоза у одређеним износима до септембра 2014. године. У септембру 2014. године, аутопревозник „...“ из ... је увео директну линију ...-..., и то само за два поласка дневно - у 06,30 часова и у 13,00 часова и два повратка - у 07,30 часова и у 15,15 часова. Од момента када је уведена ова директна линија, тужена је тужиоцу исплаћивала трошкове превоза у висини цене карте директне линије односно 400,00 динара по радном дану за дане када је радио. Тужилац је истицао да је због природе посла и у зависности од распореда часова био принуђен да комбинује различита превозна средства, превознике и линије и тврдио да му је тужена све до 30.06.2016. године трошкове превоза исплаћивала у мањим износима од стварних трошкова које је имао по основу превоза, па је тражио да суд обавезе тужену да му исплати разлику између исплаћених и стварних трошкова превоза са каматом, а тужена је оспоравала тужбени захтев истичући да је тужиоцу за спорни период исплатила на име трошкова на релацији ...-..., као и осталим запосленима, по 400,00 динара дневно. Из потврде аутопревозника „...“ из ... од 08.09.2014. године, произилази да је цена месечне карте на релацији ...-... износила 8.800,00 динара, а цена карте у једном смеру износила је 200,00 динара.

Из утврђеног чињеничног стања судови су закључили да тужилац има реалну потребу за долазак и одлазак са рада да за долазак и одлазак са рада користи превоз и да му припада накнада по том основу.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев у целости, па је обавезао тужену да тужиоцу на име мање плаћених трошкова превоза за одлазак и повратак са посла на релацији ...-... и обрнуто, поред периода пре септембра 2014. године и за период од 01.09.2014. године до 30.06.2016. године, исплати означене појединачне месечне износе са припадајућом каматом, позивајући се на члан 118. и 101. тачка 1. Закона о раду, док је другостепени суд нашао да тужилац нема право на накнаду трошкова

превоза за период од 01.09.2014. године до 30.06.2016. године, због чега је првостепена пресуда у том делу преиначена и тужбени захтев у том делу одбијен.

По оцени Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 118. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...32/13), прописано је право запосленог на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Новелираном одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 75/2014), која се примењује од 29.07.2014. године, прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Из наведене законске одредбе произилази да је обавеза послодавца да запосленом накнади трошкове превоза у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Превозном картом у јавном саобраћају сматра се издатак по основу превоза запосленог од места становања до места рада. Законом се не прецизира врста превозне карте, односно да ли је једнократна, дневна или месечна, нити се прецизирају услови под којима ће послодавац утврдити удаљеност места рада од места становања запосленог, али упућује да се трошкови превоза надокнађују запосленом у складу са општим актом и уговором о раду. То даље значи да послодавац треба својим општим актом или уговором о раду са запосленим да утврди ближе услове и критеријуме под којима запослени ово право може да оствари, а уколико то не учини, одредбе Закона о раду и Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, примениће се непосредно. Удаљеност места становања запосленог од места рада у сваком случају мора бити толика да запослени има реалну потребу за коришћењем превоза, при чему није означио да ли јавни превоз користи или на посао иде сопственим превозом или пешице.

Одредбом члана 25. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ бр. 12/09 и 67/11), који је био у примени од 21.09.2011. године до 12.01.2015. године, регулисано је право запосленог за накнаду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец, уколико се накнада исплаћује у новцу. Одредбом члана 26. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ бр. 21/2015), која се примењује од 05.03.2015. године, прописано је да запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора исплаћена до петог у месецу за претходни месец, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз. Уколико је перонска карта услов за коришћење превоза, сматра се да је иста саставни део трошкова превоза.

Да би постојала обавеза послодавца да запосленом накнади трошкове превоза за долазак и одлазак са рада, неопходно је да запослени има одређене трошкове превоза. Запослени има право за накнаду трошкова превоза само за дане када долази на посао.

За дане одсуствовања са рада послодавац нема обавезу да запосленом надокнађује трошкове превоза, јер запослени трошкове превоза није ни имао и то у висини цене превозне карте у јавном саобраћају.

Пошто је од септембра 2014. године успостављена директна линија на релацији ...-... у два термина дневно у поласку и у повратку и како је цена месечне карте на релацији ...-... износила 8.800,00 динара, а цена карте у једном смеру 200,00 динара, односно у оба смера 400,00 динара, колико је тужена тужиоцу у периоду од септембра 2014. године до јуна 2016. године исплаћивала према броју радних дана, правилан је закључак другостепеног суда да за наведени период тужиоцу не припада право на накнаду тражених трошкова превоза. Стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду у делу који се односи на захтев за накнаду трошкова превоза у период од 01.09.2014. године до 30.06.2016. године, применом напред наведених одредаба Закона о раду и Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика.

Суд је ценио наводе ревизије, па нашао да не доводе у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, а при том су у побијаној пресуди дати јасни, правилни и потпуни разлози за донету одлуку.

На основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић